

Den Haag

dienst: dienstcode

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de gemeenteraad

Datum

21 januari 2025

Onderwerp

Preadvies initiatiefvoorstel 'Zeehelden eren in Kijkduin'

Ons kenmerk

DSO/10794671

RIS319697

Contactpersoon

Gwendolyn Vluggen

Dienst

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Afdeling

DSO Geo-informatie

DPZ

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

gwendolyn.vluggen@denhaag.nl

Op 9 augustus 2024 is het initiatiefvoorstel "Zeehelden eren in Kijkduin" (RIS319697) van het raadslid de heer De Mos aan de voorzitter van de gemeenteraad aangeboden. Hierbij biedt het college de raad het preadvies over het initiatiefvoorstel aan.

Het voorstel voorziet in het wijzigen van de straatnamen het Deltaplein en de Hoek van Hollandlaan, het voorzien van informatieborden met mooie prenten op de boulevard van Kijkduin, stoeptegels in Kijkduin die verwijzen naar zowel de zeeslag als de zeehelden, het realiseren van een mini-museum in het nog te bouwen hotelcomplex en het plaatsten van twee standbeelden of tenminste een uithangbord of gevelsteen in Kijkduin.

Het college heeft waardering voor het belang dat de initiatiefnemers hechten aan het levend houden van de geschiedenis in Den Haag, Kijkduin. Dit hoeft volgens het college niet gepaard te gaan met het op de spits drijven van discussies over het streven naar een inclusieve geschiedschrijving, het college neemt daarom expliciet afstand van het hoofdstuk 'Tegengas drammerig wokisme'.

Tegelijkertijd met opstellen van het preadvies is ook het initiatiefvoorstel 'Kom naar Kijkduin' (RIS319474) van de Haagse VVD behandeld gezien er een bepaalde overlap is tussen de twee initiatiefvoorstellen. Het college geeft het volgende preadvies.

Naamgeving

Het vaststellen van straatnaamgeving is een zorgvuldig proces waarbij er rekening mee gehouden wordt dat de gekozen naamgeving voor zeer lange tijd zal meegaan. Naamgevingsvoorstellen worden daarom altijd getoetst aan de Uitvoeringsvoorschriften met betrekking tot naamgeving 2022 (RIS311854), een set van 18 bestuurlijke, taalkundige en inhoudelijke uitgangspunten bij het benoemen van de openbare ruimte.

Een straatnaam wordt conform de Uitvoeringsvoorschriften (RIS170472) alleen gewijzigd indien er sprake is van uiterste noodzaak. In deze Uitvoeringsvoorschriften staat in artikel 1, lid 13 opgenomen dat een bestaande straatnaam alleen in uiterste noodzaak wordt gewijzigd. De reden hierachter is dat een straatnaamwijziging leidt tot een administratieve adreswijziging van alle objecten die aan de betreffende straat genummerd zijn. Dit brengt voor diverse partijen, kosten en administratieve lasten met zich mee, onder andere omdat de adressen in meerdere systemen aangepast moeten worden.

In dit geval achten wij een straatnaamwijziging niet noodzakelijk in het kader van vindbaarheid en veiligheid.

Daarnaast is het af te raden om de straatnamen te wijzigen naar het Michiel de Ruyterplein en de Trompboulevard, vanwege de reeds aanwezige de Ruyterstraat en Trompstraat in het Zeeheldenkwartier. Het is aannemelijk dat er verwarring kan optreden met de reeds vernoemde straten (artikel 1, lid 5). Dit komt de vindbaarheid en veiligheid niet ten goede, wat ook voor nood en hulpdiensten ongewenst is.

Informatieborden en stoeptegels

Den Haag wordt steeds drukker en op straat blijft steeds minder ruimte over. Het toevoegen van meer objecten zoals informatieborden is daarom in de basis onwenselijk te meer omdat meer borden ook afleidt van borden met essentiële informatie zoals over bijv. zwemveiligheid. Op dit moment worden de mogelijkheden onderzocht om de huidige informatieborden over zwemveiligheid in Kijkduin te vernieuwen. Deze vernieuwing is in het belang van veiligheid van de bezoekers. Bij het vernieuwen van de huidige borden ligt voor Kijkduin dan ook de prioriteit. Het toevoegen van andere informatieborden is niet wenselijk, omdat het er dan te veel worden, en het een kleine omgeving betreft. Er wordt goed afgewogen welke borden er geplaatst worden.

Wat betreft de stoeptegels is het niet wenselijk dat de boulevard opengebroken wordt. De herinrichting van de boulevard is onlangs afgerond en de werkzaamheden zijn succesvol voltooid. Een hernieuwde ingreep voor het plaatsen van andere stoeptegels is daarmee op dit moment onwenselijk. Hierdoor dient de boulevard wederom opengebroken te worden en worden recent aangebrachte vernieuwingen direct verstoord. Voor deze aanpassing is op dit moment ook geen budget beschikbaar.

Kunstwerken

De gemeente Den Haag is bezig om de schilderijen van de zeeslag van Ter Heijde in bezit te krijgen. Deze kunstwerken in het hotel, zijn eigendom van NH Hotels en niet van de gemeente Den Haag. De ontwikkelaars van de hotel locatie, Chase RED en Besix RED hebben het initiatief genomen om de schilderijen te kopen van NH Hotels.

Dit betekent dat de eerste stap in dit proces succesvol is afgerond. Het plan is nu om deze kunstwerken vervolgens door de ontwikkelaars te schenken aan de gemeente Den Haag, met het verzoek om een passende plek voor de kunstwerken te vinden om deze tentoon te stellen.

Standbeelden, uithangborden dan wel gevelstenen

Voor het plaatsen van standbeelden of een uithangbord, dan wel gevelstenen spelen verschillende factoren een rol. Het beleid is om terughoudend te zijn in het plaatsen van standbeelden of monumenten. In principe is de lijn dat het college pas over gaat tot het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving zodra er voldoende draagvlak is aangetoond. Zodra er een concreet plan is, onderbouwd met draagvlak en die binding met Den Haag aantoont, zal het college dit plan bespreken. Het plaatsen van gevelstenen of een uithangbord, dient altijd in overleg met de eigenaar van het pand plaats te vinden.

Concluderend geven we het volgende preadvies per dictum:

I. Het Deltaplein als straatnaam te veranderen in het Michiel de Ruyterplein.

Advies: ontraden

De straatnaam het Deltaplein niet te wijzigen in het Michiel de Ruyterplein, gezien de gevolgen die een straatnaamwijziging met zich meebrengt.

II. De Hoek van Hollandlaan als straatnaam te veranderen in de Trompboulevard.

Advies: ontraden

De Hoek van Hollandlaan niet te wijzigen in de Trompboulevard, gezien de gevolgen die een straatnaamwijziging met zich meebrengt.

III. Zorg te dragen voor informatieborden op de boulevard van Kijkduin die met mooie prenten informatie verschaffen over zowel de zeeslag als de zeehelden.

Advies: ontraden

Den Haag wordt drukker en dit is ook te merken aan de wensen die men stelt aan de openbare ruimte. Extra borden op straat zijn ongewenst vanwege de al bestaande beperkte ruimte. Daarnaast kunnen zij (onbewust) afleiden van borden met belangrijke informatie, zoals borden over zwemveiligheid. In Kijkduin wordt op dit moment de prioriteit gegeven aan het vernieuwen van bestaande zwemveiligheidsborden. Hierdoor is een zorgvuldige afweging gemaakt om een overdaad aan borden te voorkomen.

IV. Zorg te dragen dat naast de informatieborden her en der in Kijkduin ook stoeptegels worden gelegd die verwijzen naar de roemruchte zeeslag voor onze kust.

Advies: ontraden

Het leggen van nieuwe stoeptegels is niet wenselijk, omdat de boulevard recent is aangepast.

V. In overleg met de ontwikkelaars/eigenaars van het nog te bouwen nieuwe hotelcomplex, te onderzoeken om als eerbetoon en als toeristentrekker, een mini-museum te realiseren met informatie over de zeeslag voor de kust van Ter Heijde/Kijkduin en over de zeehelden die daarbij een rol hadden.

Advies: ontraden

De gemeente Den Haag werkt aan het verkrijgen van de schilderijen van de zeeslag bij Ter Heijde, die eigendom zijn van NH Hotels. De hotelontwikkelaars, Chase RED en Besix RED, hebben het initiatief genomen om de schilderijen te kopen. Het plan is nu om deze kunstwerken vervolgens door de ontwikkelaars te schenken aan de gemeente Den Haag, met het verzoek om een passende plek voor de kunstwerken te vinden om deze tentoon te stellen.

VI. Te onderzoeken of er op Kijkduin ruimte is voor twee standbeelden of tenminste een uithangbord of gevelstenen waar beide vlootvoogden worden vereeuwigd (hierbij graag een locatieonderzoek en kostenraming).

Advies: ontraden

Voor de standbeelden, of gevelstenen is de reguliere wijze om hier terughoudend in te zijn en alleen verzoeken te behandelen die uit de samenleving komen en voldoende aangetoond draagvlak hebben.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen